

Ede Staal zeilde tegen alle winden in

Van onze Groninger redactie

■ GRONINGEN - De film begint. Mien Grunningerlaand trekt traag in zwart-wit voorbij, gezien door een bejegende autoruit. „Hij was een pure liedjeszanger, iemand als Jacques Brel of Charles Aznavour”, zegt een van zijn vrienden. Over wie anders gaat het hier dan over Ede Staal?

Morgenavond zendt de RVU op Nederland 3 een 35 minuten durende documentaire uit over Ede Staal, ongetwijfeld Groningens populairste zanger. De film, van Henk van Middelaar en David Blitz, was gisteren in voorvertoning te zien in het Schathuis van landgoed Verhildersum. Het is een liefdevol gemaakt, stemmig stukje cinema geworden: veel wijds Groninger landschap, nacht, luchten en regen - beelden die onmiskenbaar de sfeer ademen van Staals muziek.

De programmamakers lieten het niet bij muziek en akkerland. Ze zochten ook de na-

bestaanden op, om ook in woorden een beeld te krijgen van de persoon achter overbekende liedjes als Mien toentje, Doar bluit mien eerappelland en t'Het nog nooit zo donker west. De film bevat enkele nog nooit eerder vertoonde amateurbeelden van een van zijn laatste optredens in Hoogeveen, als mede fragmenten van verhaaltjes verteld door Staal voor het Groninger liedjesprogramma van Radio Noord. Zijn vrouw Fieke komt aan het woord. Jeroen,

Elwin en Martijn, zijn zoons, herinneren zich hoe het gezin meermalen op weg naar Duitsland aan de grens werd aangehouden en vaders auto werd doorzocht omdat die vaak verdacht smerig was en moeder 'er Baader-Meinhofachtig uitzag'. Ede Staal komt uit de herinneringen naar voren als een non-conformist die steeds tegen alle winden in zeilde. Op muzikaal gebied wilde hij geen concessies doen. En om in Hilversum zijn platen te promoten, daar had hij al hele-

maal geen zin in. „Ik doe d'r nait an met.” Henk van Middelaar tekende voor de research en de interviews, David Blitz voor regie en geluid. Eerder al maakte Van Middelaar een radiodocumentaire over Ede Staal. „We hebben er voor gekozen de nadruk te leggen op de persoon, op zijn muziek, op zijn stem”, zegt hij. „Staal is ook van groot belang geweest voor de Groninger taal, maar voor onze film hebben we een andere invalshoek gekozen.”

▲ Ede Staal, ongetwijfeld Groningens populairste zanger, zingt hier één van zijn populaire liedjes

Foto: Archief DG

SD 5-11-96